

Om tjänstepensionernas roll och förklaring av nyckelbegrepp i Finansinspektionens förslag till föreskrifter

1. Tjänstepensionerna är allt viktigare för svenskarnas totala pension

Tjänstepensionen som arbetsgivaren betalar in för sina anställda och som betalas ut till arbetstagaren vid pension blir allt viktigare för den totala pensionen. Tjänstepensionskapitalet förvaltas av livförsäkringsbolag. Avkastningen på tillgångarna påverkar storleken på pensionen till nuvarande och framtida pensionärer. Livförsäkringsföretagen i Sverige betalade ut 87 miljarder i tjänstepension år 2018. Tjänstepensionens andel av de totala pensionerna är drygt 18 procent.

2. Livförsäkringsbolagens investeringar har en central roll i näringsliv och samhällsutvecklingen

De svenska livförsäkringsbolagen har placeringstillgångar om drygt 4 300 miljarder. Det motsvarar cirka hälften av värdet av alla bolag på Stockholmsbörsen. 62 procent av livförsäkringsbolagens tillgångar är placerade i aktier, 30 procent i räntebärande papper, t.ex. kommunobligationer, och åtta procent i fastigheter och övriga placeringar.

3. Nyckelbegrepp i regleringen av tjänstepensionsföretag

För att sätta nyckelfrågorna i Finansinspektionens föreskrifter för tjänstepensionsverksamheter i sitt sammanhang beskrivs några nyckelbegrepp i tjänstepensionsregleringen och tillhörande föreskrifter. Tanken med texten är att försöka förklara centrala men tekniska begrepp på ett pedagogiskt sätt samt att visa på nyckelbegreppens koppling till möjligheten att tillhandahålla bra pensioner.

Lagstiftarna förfogar över ett antal verktyg och reglerar beräkning av tjänstepensionsföretagens försäkringstekniska avsättningar ("FTA"), kapitalbas och kapitalkrav.

De försäkringstekniska avsättningarna, kapitalbasen och kapitalkraven i kombination styr hur mycket av tjänstepensionsföretagens tillgångar som behövs för att de garanterade beloppen till kunderna ska kunna infrias med hög sannolikhet.

De försäkringstekniska avsättningarna anger hur mycket pengar tjänstepensionsföretag behöver för att fullgöra sina åtaganden, dvs infria de garanterade beloppen till kundernas pensioner.

Företagets kapitalbas är det som finns kvar när man har dragit bort beloppet försäkringstekniska avsättningar från värdet av företagets tillgångar. Storleken på kapitalbasen påverkar företagets handlingsutrymme.

Det riskkänsliga kapitalkravet säger hur stor tjänstepensionsföretags kapitalbas behöver vara för att täcka de risker som företaget är utsatt för. Kapitalkravet påverkar hur mycket pengar tjänstepensionsföretag behöver sätta av utav kapitalbasen, alltså det som blir över efter att tjänstepensionsföretag satt av kapital för att täcka garantierna (FTA). Kapitalkravet ska säkra att tjänstepensionsföretaget har tillräckligt med kapital utifrån olika risker, som exempelvis att räntan sjunker eller livslängden ökar.

För olika typer av risker föreslås olika kapitalkrav. I Finansinspektionens förslag till föreskrifter anges också flera korrelationer mellan olika typer av risker, eftersom olika typer av risker kan samvariera.

Sida 8/8

Folksam, 106 60 Stockholm Webb folksam.se

Om Finansinspektionen föreslår höga försäkringstekniska avsättningar och kapitalkrav blir kapitalbasen liten. Om reglerna medför att tjänstepensionsföretag behöver göra stora avsättningar begränsas handlingsutrymmet att skapa avkastning och överskott. När möjligheterna att skapa överskott begränsas påverkas kunderna, eftersom överskottet i Folksamgruppens icke vinstutdelande bolag tillfaller kunderna.

I Finansinspektionens förslag till föreskrifter är en viktig fråga vilka räntor (diskonteringsräntor) som föreslås användas för att räkna fram vilka avsättningar tjänstepensionsföretag behöver göra. Räntor är viktiga i förvaltningen av pensioner eftersom de är kopplingen mellan hur mycket pengar tjänstepensionsföretaget behöver ha i dag och avkastningen på dessa pengar i framtiden. Ju lägre diskonteringsränta som används i beräkningen av försäkringstekniska avsättningar, desto högre kapital behöver tjänstepensionsföretaget ha vid beräkningstillfället. Finansinspektionens förslag rörande räntorna påverkar de försäkringstekniska avsättningarna, kapitalbas och kapitalkrav.